

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Hétről-hétre

megírjuk egy száraz hír formájában, hogy kik kaptak a 16 os honvédek közül kitüntetést s mikor az érzéketlen tollunk egymásután írja a sok-sok nevet, némelyiknél megmelegedik az érzésünk. némelyikre ráismerünk és ujjongani kezd bennünk a büszkeség: ez is gömöri!

Azután levelet írunk nekünk őszi hangulattal megsárgított gömöri falukból, öreges, nehéz és nem egyforma betűkkel, amelyben megköszönik, hogy a hősök névsorában kiserkesztettük az ő fiaikat, emberüket is, amelyben a szeretet büszkesége lobog s amely olyan igaz, meleg és szép tónusu, mint a gömöri föld illatos levegője. . .

A 16-os honvédek legendás dicsőségét fűzik össze apró szálaból ezek az egymásután sorakozó nevek s nem mese, de dicső valóság az, hogy alig van gömöri 16-os honvéd, akinek mellét ne dekorálná a vitézség egyik-másik érme.

Arany, ezüst és bronz érem terem a hősi küzdelmek nyomában s a 16-osok hol az északi embertenger ellen, hol a valonai kegyetlen fronton érdemlik ki a kötelességteljesítés beszélő érmeit. Most pedig az erdélyi földről mossák le azt a mocskot, amelyet galád szomszédaink ejtettek rajta.

Hétről-hétre szívesen adunk hirt a 16 os honvédek kitüntetéséről, hétről-hétre szívesen adunk kedves olvasmányt azoknak, akiknek valakijük ott küzd a beszterezabányai honvédek viharvert sorában s hétről-hétre úgy érezzük, hogy nő és erősödik az a dicsőség, melyet a gömöri fiúk és apák ennek a vármegyének megszereztek.

S amikor nyomdafesték alá bocsátjuk azt a névsort, amelyben a honvéd után a tartalékos hadnagy, a néptelkelő neve mellé az egészségügyi zászlós neve kerül, úgy érezzük, hogy ebben az összevisszaságban a legszebben érvényesül az élet, a harc és a háború.

A golyó nem keresi sem a csillagot sem a portopét, a hősi halál egyformán dicsőség a honvédre s a tisztjére, a nagy diadal egyformán érdeme mindenkinek, akinek a szíve ott dobogott, a lelke ott égett, a teste ott szenvedett s a neve glóriával lett ékes! . . .

Rimaszombat és a zsirszükség.

(Miért nincs zsir Rimaszombatban? — A polgármester előterjesztése. — 4000 ember nem lesz ellátva zsirral a városban.)

Akik a mindennapi piacra vannak utalva a zsir tekintetében Rimaszombatban, azok mély sóhajjal ejtik ki ezt a drága fogalmat: zsir. Nem ujság, hogy városunk nagyon hiányosan van zsir dolgában ellátva s hogy a mizériák most az őszi időkben is jelentkeznek s előreláthatólag ezek a téli hónapokban s azt követően fokozódni fognak.

Ma, amikor a nyáreleji árakhoz képest a sovány sertés ára 20—25% kal esett s a hízaló anyagok elégtelensége s más irányban és más célra való felhasználása folytán igen sok hízalásra szánt sertés a piacra került, ma nincsen zsir, mert nem ölnék zsiros sertést a hentesek. A zsiros sertés ára épen a hízaló anyagok hiánya miatt s a maximálás daczára a közforgalomban oly magas lett, hogy abból maximális áron zsirt árusítani teljes lehetetlenség.

Ezek mind oly tények, melyek általános gazdasági körülményekben gyökereznek.

De vannak speciális mondanivalóink is.

A rimaszombati hentesek és mészárosok nincsennek kellően berendezkedve a közönségnek zsirral való ellátására s nem rendelkezvén sertésállománnyal, a napi piacra vannak utalva s ott ma zsiros sertést venni nem tudnak.

Azután itt van a 80-ik gyalogezrednek Rimaszombatban és a környéken elhelyezett 6—8000 embere, akik valamennyien fogyasztók s akik zsirszükségletüket itt beszerezvén a 7000 lakosu város rendes szükségletét jóval meghaladó szükséglettel terhelik meg azt a piacot, mely béke időkben sem hirt a helyi állománnyal megelégedni, de akkor is a kőbányai hízalók importjára volt utalva.

A zsimizériák tehát megvannak s megérezte azokat a város polgármesterének praktikus érzéke is s most arról értesülünk, hogy egy konkrét terv megvalósítása ügyében tett a polgármester az alispán utján a belügyminiszterhez előterjesztést.

Hízaló anyagot, egy meglévő árpakészletnek a kiutalását kéri a polgármester, amelynek segítségével elérheti, hogy a hízalóanyagának biztosítása révén a sertés-hízalók sertéseit közfogyasztási célokra maximális áron megkapja.

Ugy tudjuk, hogy több sertés-hízaló ajánlata fekszik a polgármester asztalán.

A polgármester gondoskodása üdvös és főleg előrelátó, mert eredményeiben a jövőre támaszkodik. Erzi a helyi hatóság feje a lakosság mostani nehéz helyzetét és zsirszükségét, de a jövőbeni állapotokat még aggodalmasabbnak látja.

Az 1916. év tartama alatt s az 1917. év első két hónapjában a házi hízalásból kikerülő felesleg s a hentes kishízalók időleges fennakadásokkal bár, de elfogják tudni látni zsirral a város közönségét, de amint a házi hízalások befejeződnek s a vidék leszállította a saját hízaló anyagfeleslegét, az ellátás teljesen meg fog

akadni. Már ebben az évben a márcziustól-augusztusig terjedő időszakban sok nehézségek merültek fel, jövőre ezen időben a fentebb vázolt okok folytán a szükség fokozottabb mérvben és valószínűleg korábban fog jelentkezni.

A katonaság szükségletétől eltekintve, a házi hízalások számbavétele után, körülbelül 4000 lelket tesz ki azok száma, kik kizárólag a napi piacra vannak utalva zsirszükségletük ellátására, ebből a számból a csecsemők és keveset fogyasztó gyermekek leszámításával 3000 embert kell számításba venni.

Ha a 3000 léleknek egyenként havi 2 kilo zsirszükségletét vesszük számításba, úgy egy havi szükséglete a városunk 6000 kilo s ez a jelzett 6 hónapra 36000 kilot tesz ki. Ha ezt a mennyiséget tekintjük alapul, úgy 340—350 darab sertésre van szükség.

Ez minden esetre tekintélyes mennyiség s másként, mint egy meglévő sertés-hízaló anyagának felhasználásával nem fedezheti. A sertés-hízalókat pedig megbénította spekulációik tulszárnyalásában a helyes irányu tengeri-rendelet, amely lekötöti a sertéseket a közfogyasztás céljaira s így a hízalókat egyenesen a városokra vannak utalva s onnan várhatják a felhízaláshoz szükséges anyagot.

Egyszóval a polgármester terve helyes uton halad s a négyezer zsirral ellátatlan rimaszombati lélek érdekében sok-sok sikert szeretnénk kívánni neki.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 9 én, hétfőn délelőtt 10 órakor tartotta e havi rendes ülését a vármegyeháza kisebbik tanácskozási termében.

Az ülésen Kubinyi Géza főispán elnökölt, Lukács Géza alispán mellette foglalt helyet.

A jegyzőkönyvet dr. Fornet Gyula várm. főjegyző jegyezte.

Az ülésen a választott tagok közül mindössze Farkas Zoltán és Farkas Géza vettek részt, a többiek kimentették elmaradásukat.

Interpellációk.

Napirend előtt Farkas Géza cs. és kir. kamarás, bizottsági tag két hozzá érkezett panasz ügyében interpellálta meg a főispánt, aki a felvetett kérdésekre nyomban válaszolt.

Ezután Lukács Géza alispán bejelentette, hogy

alispáni jelentés

ezen ülésre nem készült, mert a közigazgatás állapotáról s a vármegye ügyeiről a közeli vármegyei közgyűlésen fog részletesen beszámolni.

Az alispáni ügydarabokat Gál István vm. aljegyző referálta s ezek során több ápolási és illetőségi ügy nyert elintézt.

Kertész Lajos törvényhatósági főállatorvos jelentése szerint

az állategészségügy

állapota a vármegyében a ragadós száj és körömfájás nagyobb elterjedtsége miatt kedvezőtlen. A feledi járásban uralkodik leginkább ez a ragály. Sok a sertésvész is.

Ezután a pénzügyigazgató s az államépítészeti hivatal főnökének referálásai következtek.

Bihary István vezető kir. segédtaulmányelő a következőkben számolt be a vármegye

tanügyének

helyzetéről:

A vallás és közoktatásügyi miniszter ur a rimatamásfalvai állami óvoda építési költségeinek részbeni fedezésére 500 kor. államségélyt utalványozott. Az ujonnan szervezett putnoki állami polgári iskolához kinevezett tanítókról tett jelentést. A sajjógömöri ág. h. ev. tanítói állásra Egyed Vilma tanítónő választatott meg. Khel Katalin okl. tanítónőt a miniszter a helpai áll. el. iskolához osztotta be. Az Erdélyből elmenekült áll. tanítói személyzet közül a miniszter Szancsuné Texe Izabella gyergyótölgyesi áll. tanítónőt a garamszécsi, Molnár Károly és neje Molnárné szül. Szaller Ida gyergyóremetei állami tanítókat pedig az ujonnan szervezett kistrőcei állami elemi iskolához osztotta be szolgálatára. Miután azonban a kistrőcei áll. elemi iskola épülete még nem készült el, jelentést tett a miniszternek, hogy ezen utóbbi két tanítót a nagyrőcei állami el. iskolához osztotta be, hol ezen két tanítóra igen nagy szükség van a katonai szolgálatra történt bevonulás és az igazgató betegsége miatt.

Jelenti továbbá, hogy Kupferné Vajda Malvin, putnoki izr. tanítónő véglegesen nyugdíjaztatott. Az állami és felekezeti polgári iskolákban a rendes tanítás folyó hó 2-án kezdetét vette. A járvány miatt március hó 1-től zárva volt kohárházai állami el. iskola megnyitását az alispán elrendelte. Özv. Káposztás Józsefné rimaszombati urnő a rimaszombati áll. el. leányiskola javára 200 koronás alapítványt tett. Vármegyénk főispánja a vadgesztenye gyűjtése tárgyában intézett megkeresése alapján elrendelte, hogy a vadgesztenye gyűjtését azonnal kezdjék meg. Végül jelenti, hogy Dobos László tollnok a katonai szolgálat alól 1917. év jan. hó végéig felmentetett és működését megkezdte.

Majd

a közegészségügy

viszonyairól tájékoztatta dr. Meskó Miklós vm. főorvos a bizottságot.

A közegészségügy a több községben fellé

pett és Nagyrőce városban járványszerűleg uralkodott vérhas, valamint a Gömör-répa és Várhosszurét községekben tömegesen jelentkezett hastífuszos esetek miatt szeptember hónapban rosszabbra fordult.

93 járványos megbetegedés történt 3 halállal, ezek között 10 községben volt 29 hastífuszos eset és 8 községben 42 vérhas 2 halállal.

A szükséges óvintézkedések a járványok terjedése ellen megletek téve.

Ezután a kir. főügyész helyettes, a várm. tisztii főügyész és az árvászéki elnökhelyettes tették meg jelentéseiket.

Világháború.

A mult hét óta az erdélyi harcstéren van az érdeklődés középpontja, oda irányul az egész világ szeme. A mult hét végén Falkenhayn csapatai kiverték az ellenséget Fogarashól és azután a Persányi hegységen át Brassó felé törtek elő; de előbb, hogy oldalukat jól biztosítsák, megszállták a Törösvári szorosot, Brassótól északra pedig Arz seregeivel igyekeztek fenntartani az összeköttetést, hogy azok is nyomhassák a románokat kelet felé. Mert a románok már a Küllő völgyében állottak Székelykeresztúrnál és Segesvár felé készültek előnyomulni.

Brassónál a mi seregeink több napos nagy csatában megtörték a román sereget; pár ezer fogoly is lett, de rendkívül véres volt az ütközet s a menekülő ellenség sok ágyut, municziót és élelmiszerral rakott 800 vasuti kocsit hátrahagyva futott a Tömösi és a Bodzai szoros felé.

A brassói nagy győzelmes ütközet után megingott a keleti román front is, kivonultak Székelykeresztúrról, Székelyudvarhelyről, átkergették őket a Hargit-

Mert elhagyatott. Mert a legelhagyatottabb Minden népek közt a föld kerekén."

Ez a háború szent volt. Az igazság harca volt. A népjog csatája volt. E szent csatában szoritotta kardját az a kéz, amely most oly mozdulatlan hever e koporsó vánkosán. E szent csatában dobogott az a szív, amely most ott porladozik némán, érzéketlen, anélkül, hogy tudná mi lesz a magyar nemzet sorsa!?

Még életének legfájdalmasabb napjaiban is aggodott a magyar haza sorsán. Hiszen most megint „háború van a nagy világban.” Százszor nagyobb háború, mint a „százszor szent szabadság” harca volt.

„A földön is harag
Az égen is harag,
Kifolyt piros vér és
Piros napsugarak.”

Hiszen megint szörnyű idő csapott ránk. 25 hónapja immár, hogy tart a szörnyű idő:

„S a szörnyűség mindegyre úr,
Tán a Pokol megesküvék,
Hogy a magyart kiirtja.
Minden tagunkból vérezünk...
Hogy is ne? Villog ellenünk
A félvilágnak kardja.”

Óh ránk szakadt ismét a sötétség, szomorúság, a bánat — a vérnek és a könnynek tengere. Sötét, siralmas mélységben tüzes pokol, kénkőves kárhozat az életünk ezekben a rablógylkos, apagyilkos, fiúgyilkos, testvérgyilkos időkben, kétfelé csapódott a pokolnak rettentő kapuja, minden ördög a világra tódult, hogy a háborúnak szörnyű ostroma verje véresre a világ szívet. A művelt világ földje egy óriási csatatér. Ágyúk dörögnek, reszkettetik a földet, megreszkettetik az egek oszlopán. „Sok millió viruló drága élet hervad belé a vér tűz tengerébe.”

„Egy óriási gyászház a világ.
Siralomvölgy. Halálvölgy igazán.
Mennyi koporsó és fekete fátyol!?”

tán és pár nap alatt az Olt völgyébe, Csikmegyébe jutottak seregeink, Csikszeredába már be is vonultak. A Maros völgyében és a Görgényi havasokban is nyomják a románokat, de ott még szívesebben ellenállnak. — Legujabb jelentés szerint azonban már a Maros-völgyben is megingott a román front és üzik őket a határ felé. Délebbre pedig Szepsiszentgyörgyöt és Kézdivásárhelyt visszafoglaltuk már.

Brassótól délre a román földre értek csapataink, elfoglalták Predeált és fenyegetik Ploesti vasuti csomópontot.

Együttal azonban Petrozsénytől délre is újra birtokunkban van a Szurdok szoros és a Vulkáni hágó s azonkívül vagy két határcsúcs. Nagyszebentől délre is román földön állanak előcsapataink. Orsovánál szintén visszanyomták a román sereget.

A német-bolgár seregek a Dunán át több helyen fenyegetik a románokat. Így Viddinnél, Szisztovnál, a hol egy nagy szigetet elfoglaltak. Evvel az ellenséget kényszerítik, hogy jelentékeny erőket tartson a Duna vonal védelmére és meglehet, hogy ők mégis más ponton akarnak átkelni a Danán, nem a hol az ellenség készen várja őket.

A Dobrudzsában természetesen rég defenzívába léptek a német-bolgár-török csapatok, de az orosz-román-serb sereg nem bírja őket visszaszorítani elfoglalt állásaikból.

A maczedóniai fronton, kivált annak nyugati részén nagy erővel támadnak a szerbek és a francziák és egy kissé előreléptek már magukat Monasztir felé. Ez a város volna a hontalan Petár szerb

Szívszakadás — könnyzáró zuhogás! ?
Minden családnak van már itt halottja.”

Vérvörös felhők záporoznak e viharban, melyek vérrel és könnyel áztatják a földet és a megszakadt emberi szíveket. És bár kétszeres fátylak takarják még mindig a jövőt: a mi dicsőült halottunk soha nem szünik meg remélni az igazság győzelmét, igazságos fegyvereinknek diadalát. Fájdalomnak hétszeres töre járta át a szívét, mint a Krisztusét a Golgotán: de csak az utolsó lehelletével szünt meg imádsága:

„Erős Isten, Magyarok Nagy Istene.
Légy népeddel, hű népeddel,
Jó népeddel, légy vele!
Tedd hatalmad fiadnak lelkére,
Világdöntő haragodat
Fegyvereink élére!”

86 évet élt. De szerette volna végát látni a világviarnak, szerette volna megérni a győzelemnek fényes ünnepét.

A diadal, a béke ünnepét.

Óh hányszor sóhajtott föl, még haldoklása kinjaiban is

„Ha meg nem érem e nagy ünnepet,
Óh akkor is emlékezzetek rólam!
Magyar vagyok és az is maradok
A föld alatt is, ott a koporsóban.
Jertek ki hozzám s ott kiáltssatok
Siromnál „éljett” a magyar hazára!
Meghallom én azt, akkor béke száll
Ez aggodó, e fájó szív porára.”

Óh dicsőült halottunk! Most még nincs itt a diadal, de hisszük, hogy eljön. Eljön bizonyára „a jobb kor, mely után, buzgó imádság epedez százazrek ajakán.”

Addig is mindnyájan bizonyoságot teszünk rólad, hogy hűséges voltál a magyar haza iránt való köteleességek teljesítésében is. Azért mindnyájan hisszük, valljuk, reméljük és hirdetjük, hogy a minden nemzetek Istene neked adja „az életnek koronáját.”

TÁRCZA.

Egy koporsó felett . . .

— Részlet Juhász László hancsi lelkésznek néhány Kálniczky Endre putnoki ref. lelkész temetésén 1916. év okt. hó 7-én tartott halotti beszédéből. —

Hazája iránt való hűsége is minden kétségen felül való. Nemcsak szavakkal volt hű, de tetteivel is, egy hosszú életnek áldásos, hazafias tevékenységével. Azokban a legendás, daliás időkben, 1848 ban, mikor:

„Feltámadott a tenger
A népek tengere,
Ijesztve eget, földet
Szilaj hullámokat vetett rémitő ereje“:

ő is ott volt a híres 9-ik honvédezedben.

„Honvéd volt és mikor e nevet kimondta,
Mi tagadás benne?
Egy kis büszkeségnek ragyogó szikrája
Szökkent a szemébe.”

Ott volt, mint hős honvédhadnagy, ahol

„Megnagyobbodtak a halálnak tartományai
S bennük sokan a szabadság szent halottai.”

Ott volt, mikor elhagytuk azt a piros fehérzöld színt.

„Mert lejárt az ideje,
Mikor más szín illette meg a magyar nemzetet:
Piros és fekete.
Mikor zászlóinkat festettük fekete s pirosra,
Mert gyász és vér lett a magyar nemzet sorsa.”

Ott volt a százszor szent szabadságnak önvédelmi harcában, mikor minden magyar ember átérezte a költő igazságát:

„A Kárpátoktól le az aйдunáig
Egy bős üvöltés, egy vad zivatar...
Szétszórt hajával, véres homlokával
Áll a viharban a magyar.
Ha nem születtem volna is magyarnak
E néphez állanék ezennel én,

királynak jövendő fővárosa, ha el tudnák foglalni, ámbár megtörténhetik, hogy mire odajutnának, akkorra elvérzik az a 60000 főnyi szerb hadsereg, a mennyi megmaradt a romlásból. Tudja a német-bolgár hadvezetőség, hogy mit csinál és mekkora egérintat lehet adni a szerb seregeknek, a mely elveszett honába szeretné magát visszaküzdeni.

Az orosz harcztéren igen heves harcok voltak a múlt hét végén s a mostani elején is. Volhyniában a Stochod mellett és Galicziában a Narajovka s a Dnyeszter táján. A Kárpátokban is volt némi mozgólódás Kirilibabánál, de ott is, meg mindentelé visszaverték az orosz támadásokat nagy veszteséggel.

Az olasz fronton most javában folyik a nyolczadik nagy Isonzó melléki csata nagyon erős tűzérési előkészítéssel és dühös rohamokkal. De a rohamok, bár el eljutnak a mi árkaikig, mégis nagy veszteséggel hiúsulnak meg, egyebek közt pár ezer fogoly is maradt a mieink kezében, a mi arra mutat, hogy a támadások egyáltalán nem sikerülnek. Sikertelen rohamokat indítanak a tengerparton, a Doberdo vidékén és tovább északra is.

Az angol-francia fronton a Somme folyó vidékén és az Ancre patakánál még mindig tartanak a rendkívül heves, nagy csaták. Ezek során azonban az ellenség nem épen sürűen arat valamirevaló sikereket. Kisebb előnyomulás történt a héten is a francziák részéről, de csak olyanforma, hogy az elfoglalt terület holdakban és hektároknál könnyen kifejezhető. A veszteség, a mit az elfoglalt területért fizettek vérben, igen nagy ár és az ellenségnek előbb-utóbb meg kell győződnie arról, hogy rohamozásai hiábavalók. Most már szerényebben is kezdenek beszélni: nem irnak már a németek összetöréséről, a Rajnáig előnyomulásról, hanem azt hirdetik, hogy rohamaikkal elérték céljukat s ez a cél az volt, hogy Franciaországot megmentették a német inváziótól.

Ezt el is hihetjük nekik, ha olyan szépen és olyan szerényen mondják és nagy örömet találnak benne. Csak az nem érhető, miért kellett egy fél éven át a német hadsereg összetörését, a német front felgöngyölését, Belgium és Franciaország megszállott részeinek visszahódítását hirdetniök, ha a valóságban ilyen kevéssel beérték s azt olyan sok százezer ember vérontásával s annyi rengeteg municzió elpazarlásával fizették meg!

A tengeralattjáró harc nagyobb méreteket kezd ölteni. A Északi Jeges tengerenél elsüllyeszti azokat a hajókat, a melyek az oroszoknak Archangelszkbe vinnének municziót; legujabban Amerika partjainál ezirkálnak a német tengeralattjárók és süllyeszti a municziószállító hajókat.

A török harcztéren kisebb esete-patéktól eltekintve, meglehetősen csend uralkodik.

Adakozzunk a Gömörben lévő erdélyi menekültek segélyezésére!

Hirdetmény.

15911. szám. — A folyó évi szeptember hó 29-én 15263—1916. szám alatt kiadott hirdetmény értelmében ez évi őszi rendes közgyűlésünk határidejéül a folyó hó 30-ik napja tűzött ki.

Időközileg a helyzet olyként változott, mely mellett a fent kitűzött határidőben közgyűlésünk megtartása nehézségekbe ütközött.

Főispánunk ömeltőségével történt megállapodás mellett tehát a folyó évi őszi közgyűlés határideje *ez évi november hó 3-ik napjának d. e. 10 órájára* Rimaszombatba, a vármegyeház nagytermébe ezennel kitűzetik s a vármegye közönségét tisztelettel kérem föl, hogy a 15263. 1916. számú hirdetményi határidő figyelembe vétele nélkül a közgyűlés megtartása céljából a most kiírt időben és helyen minél tömegesebben megjelenni sziveskedjék.

Rimaszombat, 1916. október 10.

Lukács, alispán.

A vármegyei háztartás budgetje.

— Az állandó választmány ülése. —

Az őszi közgyűlést megelőző s a közigazgatás körében ugynevezett „kis állandó választmány” e hó 9-én, hétfőn d. e. 1/2 12 órakor volt a vármegyeháza kistermében Kubinyi Géza főispán elnökle mellett.

A választmányi ülésnek egyedüli tárgya volt a vármegyei háztartási alap jövő évi költségvetésének tárgyalása.

Az állandó választmány Gál István várm. aljegyző referádája nyomán elfogadásra ajánlotta a költségvetést a vármegye közönségének.

A költségvetés 407014 korona szükségletet és ugyanannyi fedezetet tüntet fel. A megelőző évi költségvetés 372793 korona volt, tehát a jövő esztendőben 34221 koronával több kiadása lesz a vármegyének.

Emelkedés mutatkozik a tisztviselők, díjnokok és altisztek fizetése rovatánál (több főszolgabíró magasabb fizetési fokozatba került), a hajduk ruházatának rovatánál (9756 korona a tavalyi 5917 koronával szemben), az irodai költségeknél (25950 korona a tavalyi 16400 koronával szemben), a fűtés és világítás rovatánál (16482 korona a tavalyi 11050 koronával szemben), a napidíjak rovatánál (6200 korona a tavalyi 4100 koronával szemben) s a hivatalos lap előállítás költségeire felvett összegnél (5800 korona a tavalyi 3200 koronával szemben.)

Az egyes tételek emelkedését az általános drágaság s a rendkívüli gazdasági és életviszonyok indokolják.

A költségvetés a vármegye irodaigazgatójánál közszemlére van kitéve.

Beszélő számok az ellátatlanok liszt-szükségletéről.

(Az alispán megállapítása. — 62 waggon a havi kontingens. — Hol nincsenek hatósági liszt-re szoruló emberek?)

Sok számjegyű számok beszélnek arról, hogy sokan, igen sokan vannak, akik nem tudták önmagukat a most kezdődő gazdasági évre lisztrel ellátni s a hatóság gondoskodására lesznek utalva.

Hogy az alábbi tekintélyes számok, amelyek az önmaguk szárazságán kívül sok belső motívumot is tartalmaznak, mit beszélnek, arról nagy vonásokban és el-elszörtan többször megemlékeztünk már.

Irtunk arról, hogy sok embernek az anyagi viszonyai nem engedték meg a háztartása egyik lényeges elemicikkét egy komplexumban megvásárolni, rámutattunk arra is, hogy a H. T. élelmes és mozgékony emberei mint kaparták el a privát emberek kamarái elől a gabonaműveket s hogy mily sok nehézséggel és akadályllyal kellett közigazgatásunknak megküzdnie, míg a vásárlási igazolványokat a liszt-re éhes közönség kezébe adhatta.

Ezeket ismét felmelegítve az emlékezetünkben megérthetjük, hogy Gömörben, a járásokban és rendezett tanácsú városokban 68859

egyén maradt liszt nélkül, egyszóval jóval több mint a lakosság egyharmad része.

Ezen közel 69 ezer embernek liszt-szükséglete a jövő gazdasági év kezdetéig vagyis 1917. évi augusztus hó 15-ig 60183 métermázsa.

Ehhez hozzászámítandók még a vármegyében lévő vállalatok, ipartelemek, testületek, intézetek és szövetkezetek ellátatlanjai, szám szerint 12585 egyén, akiknek 12429 métermázsa liszt-re van igényjogosultságuk.

Vannak azután előre nem számított egyének, idegenek, az iparvállalatoknál növekvő számú hadifoglyok s ezek szükségletét az eddig kimutatott mennyiség 2% ában kontemplálja a hatóság s így ezeknek 1452 mázsa és 25 kg. liszt-re van szükségük.

Ezeket mind összegezve, a vármegye liszt-ellátatlan lakosságának a fennálló rendeletek szerinti jogosultsága a jelzett időpontig 74065 métermázsa, havi kontingense pedig 6172 métermázsa és 8 kilogramm.

Hogy ezen számítás miképpen fog a gyakorlati életben megvalósulni, az erősen a kérdés formájában áll előttünk, az bizonyos, hogy azon esetben, ha a vármegye csak az eddigi 25—30 waggon lisztet fogja havonta megkapni, lakosságunk nélkülözni lesz kénytelen, mert azt szétosztani teljesen lehetetlenség főleg akkor, mikor a hadicélokra dolgozó vállalatok munkásai részére a fejqóta szerinti mennyiséget ki kell szolgáltatni.

Az alispán élénken esztelte a belügyminiszterhez intézett jelentésében a vármegye lakosságának szomorú helyzetét, hivatkozott burgonyatermésünknek súlyos voltára s az általános élelmiszer szükségére, mely kétszeresen fontossá teszi a mindennapi kenyér biztonságát.

Az egyes városok és járások szükséglete így alakul ki a fentebb kimutatott összegből: Rimaszombatban 5029 egyén nincs ellátva s ezeknek 411226 mázsa jár, Rozsnyón 3180 egyéneknek 260928 mázsa, Dobsinán 1621 egyéneknek 136241 mázsa liszt a szükséglete. Jólva városnak 152669 mm., Nagyrőczenének 68654 mm., a garamvölgyi járásnak 1111675 mm., a putnoki járásnak 160695 mm., a rimaszombati járásnak 881716 mm., a ratkói járásnak 134518 mm., a tornaljai járásnak 424423 mm., a rozsnói járásnak (15207 egyének) 1286032 mm., a feledi járásnak 510897 mm., a nagyrőczei járásnak 478710 mm. liszt-re van igénye.

Mint kuriózumot megemlítjük, hogy lisztrel minden ember ellátta magát a következő helyeken: a keleméri és bátkai körjegyzőségben: Kánó, Trizs, Pápocs, Eszterézs, Karaszko, Magyarhegyemeg, Ujvászár, Ratkószabadi, Szásza, Kisborosznok, Gömörispánmező, Felsőrás, Zsór és Henzlófalva községekben.

Az ezen helyek felé repülő irigykedő sóhajok haragos élet szeretnének letompítani annak a reménynek kifejezésével, hogy a hatósági ellátásra szoruló egyének sorsa jó kezekben lévén, emberileg lehető simasággal és zökkenés nélkül megkapja mindenki legalább a nagyobb részét annak, ami dukál neki s hogy nagyobb nélkülözéseknek nem nézünk elébe!

Fórum.

Szerkesztői üzenet egy petróleum ügyben jött panaszos levélre.

Valaki, aki a „félígvak” álnév alá bujt s onnan sirta el kesergő panaszait, ne vegye rossz néven, hogy sorai nem látnak napvilágot. De ne gondolja azt, hogy a jogos és alapos panaszok elől elzárjuk e lap hasábjait s éppen ezért kikapunk egy-két felháborodást a panaszkodó sorokból és a nézetünk megvilágítása mellett az apró betűs szerkesztői üzenetek rovata helyett itt bocsátjuk napvilágra, itt a petróleum hiánya miatt „félígvak” olvasónk is könnyebben megtalálja.

Az első sírám kevesli a város petróleum-jegyén megállapított mennyiséget.

Erre figyelmébe ajánljuk közigazgatási rovatunknak a petróleum spórolásról szóló híradását.

A második azt tartja lehetetlen intézkedésnek, hogy este 6—7-ig tart a petróleum árusítása s ez az idő kevés ahhoz, hogy Rimaszombat „világosságra éhes” közönsége kielégítést találjon.

Ebben van valami, de úgy hisszük, hogy

csak az első nap volt a tumultus oly nagy, hogy petróleum nélkül is maradtak emberek s az új rendbe csakhamar beleilleszkedik a közönség.

Arról is tud panaszkodó olvasónk, hogy a petróleumot árusító kereskedő nem a legszivelebb fogadtatásban részesítette a vásárló közönséget s hogy gunyos hangon kérdezte egyesektől, miért találtak éppen most az ő boltjára?!

A háborús közgazdasági viszonyok igen sokat változtattak a kereskedelmi élet hangján. Ma nem a boltos hajlong, de a vevő hizeleg s ma az, akinek áruja van, oly hatalom, amely arrogálhat bármilyen tiszteletet s ezen változtatni igen bajos dolog. Ez a háboru következménye s nemcsak „az élelmiszer bujóska” s a közönséggel való türelemjáték járja ma az üzletekben — mint ezt legutóbb megírtam — hanem a „haragszon rád” is s ebben mindig a boltos vágja a vevő fejéhez a kendőt!

Igen erős és igen jogos a kritikája afölött, hogy egyes falusi kereskedők petróleumot csak élelmiszerért (vaj, tojás stb.) szolgáltatnak ki.

Ennek csak a közönség s így a panaszkodó is oka.

Erre az esetre mesésen illő paragrafus van minden rendőri büntető bíró kezében, csak nem kell kényelmeskedni s nem kell a feljelentés kellemetlenségeitől tartani.

Az erdélyi menekültek mindnyájunkért szenvedtek! Ne hagyjuk el őket!

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük la punk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékukat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. — Fél évre 5 korona.

Jegyzőknek, tanítóknak és községeknek

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Őszi beszélgetés.

- Éd dagyod szereteb az ősz.
- Éd is dagyod szereteb.
- Bidded koboly ebberdek ez a kedvece évszaka.
- Csakis. Koboly haggulatok és koboly érzések csakis ősszel vaddak.
- Bély haggulatok. Ez a bélabú.
- Ez. Ez a csöddes belachechia. Ezért rajjogok.
- Dézze ezeket a fákat. Ezt az egész terbészeted. Sárga és piros, sárga és piros. Gyögyörű.
- Gyögyörű.
- És ez a hüvös fuvalob. Abely lepergeti a hervadó leveleket.
- És ez a bágyadt daptfégy.
- Iged, iged. Csodaszép.
- Az ebberet valósággal begihleti. Azt hiszeb, ilyed állapotbad szoktak a költők verseket irdi.
- Biztosad ilyed állapotbad.
- Ugy látszik, rákk az ősz egyforba hatással vad.
- Teljesed egyforba hatással.
- Kedveb volda egész dap sétáldi az ősz terbészeted. Kár, hogy bár haza kell beddeb.
- Bért?
- Egy kicsit beg vagyok hülvé.
- Dices hideg.
- De deb hoztab több zsebkeddöt bagabbal.
- Sebaj. Dekeb vad bég hárob tiszta. Egyet átadok. X.

A főispán családja Rimaszombatban. *Kubinyi Géza* főispán, aki a nyári hónapokat gömörpanyiti kastélyában töltötte, háztartásával az elmúlt napokban Rimaszombatba költözött téli tartózkodásra.

Letelt szabadság. *Pöschl Ferencz* m. kir. erdőtanácsos, a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal főnöke három hétig szabadságot

élvezett s hivatalától távol volt. Szabadsága az elmúlt napokban letelvén, visszaérkezett s átvette hivatalának vezetését.

Iskolagondnoksági kinevezés. *Kubinyi Géza* főispán a putnoki állami polgári fiu- és leányiskolánál gondnoksági elnökké: dr. gróf *Serényi Béla* v. b. t. t., nyug. földmívelésügyi minisztert, alelnökké: *Payer János* róm. kath. plébánost, a gondnokság tagjaivá: idősb. *Walther Gyula* földbirtokost, dr. *Urszinyi Gyula* járási tiszti orvost, *Szoffer Jenő* szesznagy kereskedőt, *Dantsék Gyula* közs. közigazgatási jegyzőt, *Gy. Farkas Gyula* takarékpénztári vezérigazgatót, *Lengyel Andrást*, *Gööz Bertalant* és *Molitorisz Zoltán* főszoigabírókat nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezés. *Kubinyi Géza* főispán *Gyöngyösi Árpád* jegyzőgyakornokot a rimaszécsi állami anyakönyvvezetőséghez anyakönyvi helyettesnek teljes hatáskörrel kinevezte.

Katonai kitüntetések. Mint a hivatalos lapban olvassuk, a 3 ik oszt. hadiékítményes vaskoronarenddel lett kitüntetve vitéz magatartásáért nemes *Labouczek Richárd* 80. gyalogezerdbeli alezredes.

A hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztlettel lett kitüntetve *Wagner József* 16 ik honvédegyalozezredbeli tartalékos főhadnagy.

Liptay Béla a cs. és kir. 101. gyalogezerd főhadnagya, *Liptay János* jolsvai állami igazgató-tanító fia, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül signum laudisszal lett kitüntetve.

Kitüntetett földink. *Szojka Pál* helybeli tekintélyes kereskedő, ki mult év tavaszán vonult be a katonasághoz, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért az ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve. Gratulálunk a kitüntetéshez.

Kérdemelt előléptetés a harc-téren. *Szabó Kálmán* nyug. kir. törvényszéki irodaigazgató derék nevelt fiát: *Röder Alfréd* nyustya-likéri árvaházi tanítót, ki az olasz harc-téren közel egy év óta halálmegevetéssel és hő-siesen harcolt mint hadapród, legközelebb zászlóssá s egy 7 centiméteres hegyi ágyusüteg parancsnokává léptették elő. — A jól megérdemelt előléptetéshez mi is őszinte szívből gratulálunk jeles tollu munkatársunknak, aki a tettek mezején is bebizonyította, hogy nemcsak eszét és tollát, de vitézi fegyverét is ügyesen tudja forgatni s minden téren emberül megállja a helyét!... Csak bátran előre tovább!... Isten óvja és védje a pergőtűzek golyózáporában!...

Bevonult táborigyelés. Mint a „Szepesi Lapok”-ban olvassuk, *Banczik Aladár* csövéri ág. ev. lelkész, dr. *Banczik Samu* kés-márki lyceumi tanár testvéröccse, *Banczik Sámuel* rimakokovai lelkész fia, ki a görcei csatában vitéz magatartásával kitünt s ott súlyosan megbetegedett, újból hadiszolgálatra jelentkezett s honvédhadosztályához az olasz frontra vonult be.

Halálozások. A régi magyar tisztességes urasszonyok prototipusá: özv. jeszeniczei *Jankovich Miklósné* szül. runyai Söldos Emma f. hó 10 én Runyán 85 éves korában elhunyt. Kiterjedt, előkelő családnak volt tagja az elhunyt matróna, ki köztiszteletben állott és halála széles körökben kelt őszinte részvétet. — Nagy család gyászolja a tisztességes matrónát, köztük hat testvére: Söldos Oúllia, özv. Czibur Kálmánné szül. Söldos Irma, Söldos Piroška, Söldos Barnabás, Söldos Árpád és özv. Jankovich Józsefné szül. Söldos Anna, továbbá testvéreinek családtagjai, köztük dr. *Söldos Béla* várm. másodfőjegyző nevével és gyermekével. Az elhunyt tetemeit folyó hó 12 én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Runyán a családi sírboltban. A végtisztességen nem csak a családtagok és a nagyszámu rokonok s a vidék előkelő birtokos urai vettek részt, hanem a községek nagyszámu lakosai is, kik a jólelkű urnót nagyon szerették s emlékéket kegyelettel őrizve áldják.

Malina Pál helybeli szabó 3 éves kis fia: Gyula f. hó 13 án hosszas betegség után elhunyt. Ma vasárnap délután temetik.

Dr. *Hruska János* nyustyai járási tiszti orvost és nejét — mint lapunk zártakor őszinte sajnálattal s mély megilletődéssel értesülünk — mély gyász érte, amennyiben egyetlen fiuk: *Zoltán*, főgimnáziumunk volt derék növendéke, — ki Losonczon katonai szolgálatot teljesített —

folyó hó 13 án hastífuszban meghalt. A gyász-eset hire széles körökben kelt őszinte részvétet.

A rimaszombati tisztviselők beszerzési csoportja megkezdvén működését, az elmúlt héten összeíratta a tisztviselők szükségleteit s úgy értesülünk, hogy több élelmiszekből sikerült nagyobb mennyiséget bevásárolnia.

Vasuti előmunkálati engedély meghosszabbítás. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a m. kir. államvasutak Rimaszombati állomásától Tamási, Balog, Meleghegy, Bugyikfala, Gömörzilistye, Ujvásár és Ratkó szabadi községek érintésével Ratkó községig vezetendő keskeny nyomtávu önálló üzemben tartandó helyiérdekű vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét dr. *Institóris Endre* ügyvédhez, mint a rimaszombati vidéki vasuti érdekeltség képviselőjéhez intézett 69792/III—1916. szám alatt kelt leiratával további egy év tartamára megújította.

Egyetemes közgyűlés. Az ág. hitv. ev. egyház ez évi egyetemes közgyűlése november hó 8 án s az azt követő napokon lesz Budapesten. Az egyetemes közgyűlésre szavazati joggal kiküldettek a gömöri egyházi férfiak közül: csetneki *Gyürky Pál* egyet. nyugdíjintézet-i ügyvivő, *Hevessy Bertalan*, *Terray Gyula* egyet. törvényszéki bírák. Az egyetemes közgyűlésen az ev. egyházi előkelőségeink közül többen részt vesznek.

Szerencsés vadász. *Szabó László* várgedei nagybirtokos szenvedélyes vadász s fegyveréhez nem egyszer szegődik a szerencse. A héten felső Gömörben vadászván egy hatalmas és ritka szép medvét terített le egyetlen lövésre. A második medve, melyet *Szabó László* vadászatai alatt ejtett.

A rimabányai lelkészválasztás ügye. Az elhalálozás folytán megüresedett rimabányai ág. h. ev. lelkészi állásra f. év június hó 4 én ment végbe a választás. A jelöltek közül *Palkovics Pál* 74 és *Barto András* 73 szavazatot kapott. A kisebbségben maradt párt a választás érvénytelenítése iránt keresetet adott be. Az ügyben az előadói teendőkkal és az előzetes vizsgálat megejtésével *Cseh István* egyházmegyei törvényszéki bíró, kir. táblabíró biztatott meg s a kishonti ág. ev. egyház. törvényszék f. hó 11-én hozott ítéletet. A törvényszék tagjai voltak: dr. *Meskó Miklós* vm. fő orvos világi elnök, *Banczik Sámuel* esperes egyházi elnök, *Hüvösy Lajos* lelkész egyházi jegyző, *Cseh István* kir. táblabíró világi, *Kolbenheyer József* lelkész lelkészi és *Loysch Ödön* főgimn. igazgató tanári közbírák. — Az előzetes vizsgálat és a tárgyaláson történt tanúkihallgatások eredményeképen az egyházközség által hibásan összeállított szavazólajstrom alapján alkotmányellenesen leadott egy szavazat miatt a választást a törvényszék megsemmisítette és új választást rendelt el.

Hangverseny Tiszolczon. A cs. és kir. 80 ik gy. ezred lábadozó osztaga Tiszolczon f. hó 8 án igen sikerült és magas színvonalon álló jótékonycélu hangversenyt rendezett, az egyes magán hegedű és zongora számok még a legkényesebb kritikát is kiállhatták volna. A magán hegedűt *Schulz* adta elő *Anderle* zongora kísérete mellett s művészi tökélyű játékokon meglátszott a magas konzervatoriumi képzettség. Az énekszámok közül *Verner Vica* és *Dobos Irma* magyar dalait kell kiemelnünk, melyek érzésteljes előadásával szinte lázba hozták a közönséget. Általában az estély nagyszerű volt s fényes anyagi sikerrel járt. A harcztéren elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára tiszta jövedelemként 588 kor. 08 fillér jutott. Felülfizettek: *Wilhelm Ede* 20, *Bazilidesz János* 20, *Petriczkó Jenő* 20, *Kengyel János* 11, *Auspitz Ernő* 10, *Hanesz Emil* 10, *Kam Ede* 10, *Szokolovszki Wenzel* 10, *Werner Alajos* 10, *Buck Sámuel* 5, dr. *Daxner Samu* 5, *Dobos Géza* 5, *Freiman Henrik* 5, *Grünmann Ármán* 5, dr. *Hruska János* 5, *Szánthó Sándor* 5, *Szebenyi Szebenyi Erhard* 5, *Birnberg N. 4*, *Parák Lázár* 4, dr. *Farkas* 3, *Filadelfi Gábor* 3, *Fuchs Jenő* 3, *Plachta Albert* 3, *Schrott József* 3, *Fried Kálmán* 2, *Juhász Gyula* 2, *Kohn Márk* 2, *Kohn Albert* 2, *Setina János* 2, *Sulán Géza* 2, *Váli Albert* 2, *Dianiska József* 1, *Grinsberg János* 1, *Krausz Samu* 1, *Kuchta Sándor* 1, *Kuchta Ferencz* 1, *Weiss N. né* 1, *Wusaty N. 1* korona.

Kitüntetések a 16-os honvédek-nél. A 16 ik honvédegyezredben a következő kitüntetések adományoztak: Az 1. oszt. ezüst vitézségi érmet Zvara János honvéd; — a 2. oszt. ezüst vitézségi érmet újlag Tomen Endre egészségügyi zászlós; — a 2. oszt. ezüst vitézségi érmet Fazekas Gábor, Polják Pál, Tóth Mihály honvédek, Szabó József honvéd, Mihály Sándor népfőlkelő, Ambrus Lajos tizedes, Varga Pál Gyula népfőlkelő, Vaskov György, Botos Dezső honvédek, Murár Mihály tart. tizedes, Helcsa Lajos, Jánosik János, Kameryik Pál honvédek, Csabi Balázs tizedes, Stremeny János, Nándori András, Klement Illés honvédek, Csótó Barna őrzető, Kasjár János népfőlkelő, Szpisják Szilveszter honvéd, Gyurász Ferencz népfőlkelő, Szloszjár Mihály és Brada János honvédek kapták. — A bronz vitézségi érmet újlag kapták: Balog János tartalékos szakaszvezető és Kniska Mihály tart. tizedes, Szűcs János tizedes, Hekli István, Szita Joachim és Zutor András tart. honvédek, Beregsza Cyprián honvéd, Plavucha János szakaszvezető, Horkay József tart. őrmester, Borsik András őrzető; — bronz vitézségi érmet kapták: Teréky István, Mihály József szakaszvezetők, Turánszky János, Brigyinszky Lajos őrzetők, Cseri Mihály tart. szakaszvezető, Ponoczki Sándor tart. egészségügyi zászlós, Koplányi Ferencz tart. honvéd, Laczkó János őrzető, Deme Bálint tart. őrmester, Gruner László tart. egészségügyi hadapródjelölt, Lamos András tart. őrmester, Csonka Mihály őrzető, Sumecz János őrzető, Banga István, Pinhak András, Martinyecz Mihály, Szabó Miklós, Holecs Péter és Viletyel János népfőlkélok, Banos János honvéd, Burza Kornél őrzető, Kapusza János népfőlkelő, Gembiczky Ede honvéd, Kuhár Gyula és Breznay Lajos tart. hadnagyok, Hreblai János és Vajcsik János őrzetők, Lapusin János honvéd, Vitéz Ignác honvéd, Golján György, Vincze Lajos, Rovni András, Kucser Ignác, Hász Ernő, Kanyitur János, Riecsán János, Oszegyan Gyula, Vladár Jenő, Csujepi János, Bedres Pál, Hludol Agoston, Jakubecz Pál, Kocsik Vendel, Hindulják András, Schwartner Pál, Kohan Fülöp, Csipeziár János, Minaresek Miklós, Ruttkai Péter, Hliva József, Lakota Pál, Végh András tart. honvéddhadapród, Lelko András, Liboczki Emil, Szujes Pál honvédek, Antal András, Bedics Árpád tizedesek, Anderkó József tart. tizedes, Miklós Samu őrzető Fátuly László, Molodvány János, Kozlik József, Mengy Pál, Delics István, Beck Henrik, Kis Varga Sándor, Polyoka János honvédek, Malovecz József, Póczos Ferencz népfőlkelő, Baksa Géza őrzető, Takács József, Lang András honvédek, Szabó Samu tart. zászlós, Werner Alajos tart. hadapród, Melicher Antal, Nagy Miklós, Schmidt Ferencz, Vandercsik István, Gonda József, Pásztor József, Dunka Péter, Holik Zs. András honvédek.

Az erdélyi közigazgatásért. Megírtuk, hogy Lukács Géza alispán felhívást bocsátott ki az erdélyi közigazgatási alkalmazottak segélye ügyében indított gyűjtés érdekében. Mint „A Vármegye”-ben olvassuk, Gömörből a következő adományok érkeztek a jelzett célra: Gömörpanyit község előljárósága 2260 K, Özörény község előljárósága 410 K.

Kórházi kimutatás. A Gömörmegyei Kórház 1915. évi működéséről és betegforgalomról most jelent meg nyomtatásban a kimutatás, melyet dr. Kármán Aladár igazgató főorvoshelyettes állított össze. A füzet első helye a kórház elhunyt igazgatója: Zábori dr. Löcherer Tamás emlékének van szentelve. — Ezután az általános tudnivalók közöltek, a kórház felügyelete és személyzete után a betegforgalom van ismertetve. Ebből megtudhatjuk, hogy 1915-ben 1725 beteget ápoltak a kórházban s járólaga 595 egyén részesült 1010 rendelésben. Ápolási nap volt 53630, esik egy egyénre átlag 31 ápolási nap. Legnagyobb volt a betegek száma februárban, legkisebb októberben. A napi átlag 144 volt. Az 1725 beteg közül 996 (577%) gyógyult, 357 (20.6%) javult, 118 (8.0%) gyógyulatlan, 116 (6.7%) meghalt, 138 (8.0%) további ápolás alatt maradt. Műtét végeztetett 289, ebből gyógyult: 213, javult: 56, nem gyógyult: 1, meghalt: 6, további ápolás alatt maradt: 13. Az elmebetegekről és a betegekről szóló kimutatást dr. Kármán és dr. Fuchs Izsó orvosok állították

össze, a pénztári kimutatást és a számadást az igazgató-helyettes és Tibély László gondnok közli a füzetben, mely id. Rábely Miklós Fia nyomdájából került ki.

Orvosszövetség közgyűlése. A vármegyei orvosszövetség évi rendes közgyűlését — mely két év óta a háboru miatt elmaradt — Rimaszombatban november hó 3-ikán délelőtt fél 12 órakor a közkórházi bábaiskolában tartja meg.

Az erdélyi menekültek javára Rimaszombat város gyűjtőívén eddigelé a következők adakoztak: Rimaszombati Takarékpénztár 200, Rimaszombati Konzervgyár 150, Fényes Sándor 50, Dapsy József 10, Lengyel Samu 10, Eperjessy József 10, Süteő István 200, Gömörmegyei Nép- és Iparbank 150, Dr. Lichtschein Adolf 20, Juraskó Jakab 10, Szabó József m. 10, Lukács Géza 10, Dr. Rárósy Gyula 10, Percz Samu 50, Dr. Stern Jakab 10, Keresk. és Közg. Bank 50, Gömörm. Takaré- és Hitelbank 100, Bartha 10, Dr. Krausz Gyula és neje 30, Dániel Ferencz és neje 30, Baksay József és fia 300, Dr. Kovács László 50 kor. Rimaszombat, 1916. évi október hó 12-én. Polgármesteri hivatal.

Közgyűlés. Az „Otthon-Társaskör” ma, vasárnap 15-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében közgyűlést tart.

Dohányinség. Nagy bajok vannak a lakosság dohánynyal és szivarral való ellátása körül, mert a kilátásba helyezett trafikszállítmányok lassan, vagy egyáltalán nem érkeznek. A trafikok hatalmas lendületű támadásoknak vannak kitéve naponta s ha néhány pakli dohány és kevés szivar érkezik, — mert cigarettáról vagy cigarettára dohányról szólni sem lehet — úgy megostromolják a trafikokat különösen a katonák, hogy még a kivezényelt katonai készülség sem tud rendet csinálni. — Szomorú kilátások a hosszú téli estékre, mikor a csendes pipaszó füstfelhőiről majd csak álmodni lehet! Ha ugyan addig meg nem könnyűül rajtunk a trafikok hatalmas ura!

Hová lett a tojás? Julius és augusztus hónapokban nem panaszkodhattunk, mert ha nem könnyű szerrel is, de drága pénzen kaphattunk tojást. Most nemesak azért aktuális ez a kérdés, mert a piacon alig kapható 24 fillérekért a tojás darabja, de losonczyi laptársunk: a „Felső Nógrád” felajdul és méltán nyugtalankodik afelett, hogy a tojást Budapestre szállítják. Ehhez nem szólhatunk, de azt meg-sughatjuk kedves laptársunknak, hogy nálunk meg általában az a hír van elterjedve, hogy innen Losonczra szállítják a tojást, — hol nemesak jó áron kel el ez az értékes élelmiszer, de a kereskedők árukat is adnak érte.

Bűnös anya. Fazekaszaluzsányban folyó év nyarán Magicz Zsuzsanna házasságon kívül fogamzott méhmagzatát elhajtotta a Bugyinszky Gy. né segélyével s ezen cselekményüket mindketten beismerték. A kir. törvényszék f. hó 13-án Kolbay Sándor elnöklésével ítélte a bűnös asszonyok felett. A vádhatóságot Lehoczky Márton kir. ügyész képviselte. A bíróság, tekintetbe véve az enyhítő körülményeket, a magzatelhajtás kísérletének vétségét állapította meg s mindkét nőt jogerősen 3—3 havi fogságra ítélte.

Gömör az erdélyi menekültekért. Szörványosan még egyre érkeznek Gömörbe erdélyi menekültek. E héten Tiszolcra 90, Rimakokovára egy menekült érkezett, kiket a hatóság gondozása alá vett. A vármegyei központi segélyző bizottsághoz most érkeznek be a vármegye jótékony szívű uriaszonyainak gyűjtései, akik az erdélyi testvéreink felszegélyezésére szívesen jártak házról-házra a könyörület fillérekért. E héten a következő összeget vette át a bizottság: Gömör Olivérné gyűjtése Serke 53905 K, Putnoky Mórné gyűjtése Gesztete 45849 K, Czékus Istvánné gyűjtése Pelsőcz 50752 K, Czékus Lászlóné gyűjtése Licze 27760 kor. Hámos Árpádné (Tornalja) gyűjtése 65158 korona.

Nyilvános nyugtázás. Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőegyesületének egy anya 10 koronát adományozott. A nemes szívből jött adományt, mely azokat van hivatva segíteni, kiknek nyomorát a háboru okozta drágaság a végsőkig fokozta, legmelegebb hálával köszöni és nyugtázza az elnökség.

Jutalom egy körjegyzőnek. A m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatója a földművelésügyi miniszter megbízásából a cséplési eredmények bejelentése körül kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül Szántó Sándor tiszolci községi jegyzőnek 50 korona jutalomdíjat utalványozott.

Köszönetnyilvánítás. A Gömörvármegyei Fehér Kereszt Egyesület elnöksége hálás köszönettel nyugtázza a Mihalik-családnak 40 koronás jótékony adományát, melyet Smer Alice, férjezett Söldos Istvánné elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén az egyesület emberbaráti céljaira szívesen adtak.

Vigyázzunk a levelek küldésénél. Október 1-én tudvalevőleg a postaküldemények díjszabása megváltozott s az előírás és rendelet folytán a hiányosan felbélyegzett postaküldeményeket természetesen csak utánfizetés ellenében kézbesítik a postahivatalok. Különösen sok baj van a képes levelező lapokkal, melyekre küldöik 8 filléres levéljegyet ragasztanak, holott ez a díjszabás csak a postai régi 5 filléres levelező lapokra vonatkozik, minden más levelező lapra, tehát a látképes levelező-lapokra is 10 filléres levéljegyet kell ragasztani, mert különben a címzetten veszi meg a posta a hiányzó összeget, még pedig duplán!

Olcsó hús. Ne tessék örvendezni, nem nálunk, hanem Rozsnyón lesz kilátás arra, hogy a polgármester intervenciója folytán a krasznahorkaváraljai uradalom igazgatósága olcsó áron fogja vadhus al ellátni Rozsnyó város közönségét.

Aki a hadisegélyekkel csalt. A miskolci kir. törvényszék a mult napokban tárgyalta Csipkés Jánosné szül. Ferkó Mária szalóczi születésű, beretkei lakos bűnyűjét, akit család vétsége miatt vontak felelősségre. Nevezett ugyanis Miskolcra az 1914. év november hó 1-től kezdve a folyó év március hó 15-ig azon célból, hogy magának jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, a hadisegély összeírására kiküldött tisztviselőt megtévesztette azon állításával, hogy kis leányát ő tartja el, holott a gyermek a menhelyben volt elhelyezve. Ezzel 230 korona 46 fillér erejéig károsította meg az államot s ezen bűnös cselekedetéért 8 napi fogságot és 10 korona pénzbüntetést mért a megtévedett gömöri asszonyra a törvényszék.

A huszfilléres nikkelpénzek bevonása. A kormány tudvalevőleg rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a 20 filléres nikkelpénzek bevonásra kerülnek és csak ez év december 31-ig maradnak forgalomban, 1917. január 1-ével pedig kikerülnek a törvényes forgalomból. A 20 filléres nikkelpénzek helyett vas 20 filléres pénzt bocsátanak ki. Ez okból szükségesnek tartjuk felhívni a közönség figyelmét arra, hogy a 20 filléres nikkelpénzeket a magánforgalomban fizetési eszközként bezárólag csak ez év december 31-ig lehet használni, az állami pénztárak és pénzbefizetéseket elfogadó állami hivatalok pedig ezeket a pénzeket csak bezárólag 1917. április 30-ig fogadják el fizetés és beváltásképpen.

Az erdélyi menekültek javára dr. Barcza Ferencz si oktató honvéddhadnagy által rendezett jótékony célú előadásos belépődíjak és felülfizetésekből befolyt összesen 234 korona 40 fillér. Kiadás volt 72 korona 95 fillér. A tiszta jövedelem tehát 161 korona 45 fillér, mely összeget az elszámolással együtt dr. Institóris Endre tiszti ügyész a polgármesteri hivatalnak szolgáltatotta be. — Felülfizetések voltak: N. N. 1 kor., dr. Cziner Miksáné 5 kor., Schweitzer Margit 5 kor., N. N. 50 fillér, N. N. 50 fillér, Krick Erzsébet 2 kor., özv. Konyha Gézané 2 korona.

Pályázat postamesteri állásra. A szkárósi postamesteri állásra (IV. oszt. posta-és távbeszélő hivatal) 200 korona készpénz biztosíték feltétele mellett 1050 korona járandósággal pályázatot hirdet a kassai m. kir. posta-és távirdaigazgatóság. A pályázat határideje ez év október hó 26-ika.

Apolló-színház. Mult héten szombaton és vasárnap vonzó, válogatott műsor mellett folytak le az Apolló színház előadásai. Különösen vasárnap volt nagy az érdeklődés. E héten szerdán nem volt előadás. A szombati és vasárnapi műsor a legkitűnőbb számokból áll s bizonyára nagy érdeklődéssel kíséri a közönség.

